

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I VÄXJÖ**

Föredragande: Lena Hellsson

BESLUT
2013-06-27
Meddelat i Växjö

Mål nr
1478-13

SÖKANDE

Chalmers Tekniska Högskola, 556479-5598
Sjöfart och Marin Teknik
412 96 Göteborg

MOTPART

Kustbevakningen, 202100-3997
Box 536
371 23 Karlskrona

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling , LOU

KONKURRENSVERKET	
2013-06- 2 8	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar Chalmers Tekniska Högskola AB:s ansökan om överprövning.

Dok.Id 73941

Postadress
Box 42
351 03 Växjö

Besöksadress
Kungsgatan 8

Telefon
0470-56 02 00
E-post: fva@dom.se

Telefax
0470-255 02

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

BAKGRUND

Kustbevakningen (KBV) har som ett led i KBV:s befälsutbildning upphandlat fyra olika utbildningar i

- Advanced shiphandling
- Dynamic Positioning, Basic
- Maskinexamen MC och
- Befälsexamen NB.

Utvärderingskriterierna var pris för genomförandet och utbildningsupplägg med datum. Förfrågan har gått till Linnéuniversitetet och Chalmers Tekniska Högskola AB (Chalmers). Båda har lämnat anbud. KBV har beslutat att välja Linnéuniversitetet i samtliga delar.

YRKANDEN

Chalmers ansöker om överprövning och yrkar i första hand att KBV rättar sitt beslut genom att tilldela Chalmers uppdraget. I andra hand yrkas att upphandlingen ska göras om.

KBV motsätter sig bifall.

VAD PARTERNA ANFÖRT

Chalmers anför bl.a. följande. KBV har valt att ge uppdraget till Linnéuniversitetet med motiveringen att KBV bedömt att Linnéuniversitetets kurser mer motsvarar KBV:s krav på t.ex. lärarledda lektioner och högskolepoäng. KBV har brutit mot LOU genom att anta ett väsentligt högre anbud än Chalmers anbud. Varken av kravsificeringen i offertförfrågningarna eller i meddelandet om beslut av leverantör framgår något som förklarar varför Linnéuniversitetets offerter är mer ekonomiskt fördelaktiga. KBV har brutit mot principerna om transparens och likabehandling. Påståendet

att staten utgör en och samma juridiska person saknar betydelse eftersom Chalmers inte är en statlig myndighet och har beretts tillfälle att lämna anbud. Sammanlagt uppgår upphandlingarna till ett belopp som innebär att uppdragen skulle upphandlats enligt LOU. Det faktum att förfrågningarna gått ut samma dag gör att de ska betraktas som en upphandling.

KBV anför bl.a. följande. Beslutet att uppdra åt Linnéuniversitet att anordna utbildningarna för KBV:s befälexamen utgör inte ett beslut enligt LOU. Av artikel 50 i EG-fördraget framgår att som tjänster ska i fördragets mening anses prestationer som normalt utförs mot ersättning i den utsträckning de inte faller under bestämmelserna om fri rörlighet för varor, kapital och personer. EU-domstolens mål den 27 september 1988, 263/86, Humbel och Edel punkt 18 åberopas. Linnéuniversitet är en inrättning som ger kurser som ingår i ett system för offentlig undervisning och som helt eller delvis finansieras med offentliga medel (jfr. EU-domstolens dom den 11 september 2007, Kommissionen mot Tyskland, C-318/05 p. 68). KBV har i en offertförfrågan redogjort för vilka utbildningsmoment som ska ingå. Utbildningarna är anpassade för KBV och kostnaderna betalas av KBV:s (staten) som inte bedriver verksamhet i vinstdrivande syfte. Utbildningarna är därmed att se som en icke-ekonomisk tjänst av allmänt intresse och som således inte omfattas av EG-fördraget och inte heller av upphandlingsdirektiven och LOU (jfr. Kammarrätten i Stockholms dom den 8 oktober 2008, mål nr 8101-08). Staten utgör dessutom en och samma juridiska person. LOU är inte tillämplig när en myndighet anskaffar en vara eller tjänst av en annan statlig myndighet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Fråga i målet är om LOU är tillämplig eller inte på KBV:s förfarande att skicka förfrågningar avseende befälsutbildningen till Linnéuniversitetet och Chalmers med möjlighet att lämna offerter. Chalmers hävdar att KBV

som upphandlande myndighet borde ha följt LOU. Med hänvisning till artikel 50 i EG-fördraget hävdar KBV att det är fråga om en för KBV anpassad utbildning som också bekostas av KBV (staten) och att det därför är fråga om en icke-ekonomisk tjänst av allmänt intresse som inte omfattas av EG-fördraget och inte heller av upphandlingsdirektiven och LOU.

Av artikel 50 första stycket i EG-fördraget framgår att som *tjänster* ska anses prestationer som normalt utförs mot ersättning, i den utsträckning de inte faller under bestämmelserna om fri rörlighet för varor, kapital och personer.

I ett meddelande från 2007 rörande allmännyttiga tjänster (Meddelande från kommissionen den 20 november 2007, Tjänster av allmänt intresse, däribland sociala tjänster av allmänt intresse – ett nytt europeiskt åtagande (KOM (2007) 725 slutlig) framgår bl.a. följande:

När det gäller konkurrensrätten anser EG-domstolen att det varken är tjänsteleverantörens bransch, ställning (dvs. om de är ett offentligt organ, privat organ, sammanslutning av organ eller en del av statsförvaltningen) eller dess finansiering som avgör huruvida verksamheten anses vara ekonomisk eller icke-ekonomisk, utan detta följer av verksamhetens natur. För att göra skillnad använder EG-domstolen en rad kriterier som avser hur organet i fråga arbetar, t.ex. huruvida det finns en marknad för tjänsterna, statliga befogenheter eller skyldigheter till solidaritet.

För att en viss tjänst ska anses vara av ekonomisk natur enligt bestämmelserna om den inre marknaden (fri rörlighet för tjänster och fri etableringsrätt) ska den ske mot ersättning. Tjänsten behöver dock inte nödvändigtvis betalas av den som

gynnas av den. Tjänstens ekonomiska art beror inte på tjänsteleverantörernas juridiska ställning (t.ex. icke-vinstdrivande organ) eller tjänstens natur, snarare hur verksamheten utförs, organiseras och finansieras (s.5).

EU-domstolen har i mål den 27 september 1988, 263/86, Humbel och Edel punkt 18 uttalat följande:

”That characteristic is, however, absent in the case of courses provided under the national education system. First of all, the State, in establishing and maintaining such a system is not seeking to engage in gainful activity but is fulfilling its duties towards its own population in the social, cultural and educational fields. Secondly the question is as a general rule funded from the public purse and not by pupils or their parents”.

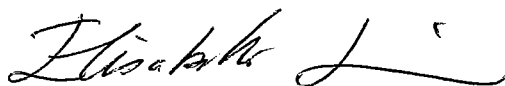
Med hänvisning till avgörandet har EU-domstolen i flera avgöranden slagit fast att kurser som ges av vissa inrättningar som ingår i ett system för offentlig undervisning och som helt eller delvis finansieras med offentliga medel inte omfattas av begreppet tjänster i den mening som avses i artikel 50 EG-fördraget. Domstolen har framhållit att staten, genom att upprätta och upprätthålla ett sådant system för offentlig undervisning som i regel finansieras med medel ur den offentliga budgeten och inte av eleverna eller deras föräldrar, inte avser att bedriva verksamhet i vinstsyfte utan endast att uppfylla sin sociala, kulturella och utbildningspolitiska uppgifter gentemot sina medborgare (jfr. EU-domstolens avgörande den 7 december 1993 i mål C-109/92, Wirth, REG 1993, s. I-6447, punkterna 15 och 16). Domstolen har å andra sidan slagit fast att de kurser som ges, bland annat av elever och deras föräldrar, utgör tjänster i den mening som avses i artikel 50 EG, eftersom syftet med dessa inrättningar nämligen är att erbjuda

en tjänst mot ersättning (jfr. mål C-109/92 Wirth, punkt 17). Kurser som huvudsakligen finansieras av personer som vill genomgå en utbildning eller vidareutbildning ska följaktligen betraktas som tjänster i den mening som avses i artikel 50 EG.

Såvitt framgår av handlingarna i målet avser utbildningen en befälsutbildning för KBV:s verksamhet. Enligt förvaltningsrättens mening får det anses vara en icke-ekonomisk tjänst av allmänt intresse. Det har inte heller framkommit annat än att det är KBV som finansierar utbildningen. Förvaltningsrätten finner således att tillhandahållandet av utbildningen inte utgör sådan "prestation som normalt utförs mot ersättning" i den mening som avses i artikel 50 första stycket EG-fördraget. Med hänsyn härtill finner förvaltningsrätten att de aktuella utbildningarna är att betrakta som en icke-ekonomisk tjänst av allmänt intresse som inte omfattas av EG-fördraget och inte heller av upphandlingsdirektiven och LOU. Att Chalmers har erbjudits att lämna offert föranleder ingen annan bedömning eftersom tjänstens ekonomiska art inte beror på tjänsteleverantörens juridiska ställning eller tjänstens natur utan hur verksamheten utförs, organiseras och finansieras.

Mot bakgrund härav anser förvaltningsrätten att KBV:s beslut att uppdra åt Linnéuniversitetet att anordna de aktuella utbildningarna inte är ett överklagbart beslut enligt LOU varför Chalmers ansökan om överprövning inte ska prövas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1D-LOU)

Elisabeth Lewin

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

- den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
- det beslut som överklagas med uppgift
- om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
- de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
- den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
- de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppgi sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1D LOU